
Sporočila

Slovenska
minoritska
provinca
svetega Jožefa

3 Uvodnik

---

5 Iz provincialata

---

8 Iz naših samostanov

---

18 Iz naših misijonov

---

20 Odmevi

---

22 Iz naše preteklosti

Sporočila - glasilo slovenskih minoritov
leto L

Izdaja: Slovenska minoritska provinca sv. Jožefa,
Minoritski trg 1, 2250 Ptuj, Slovenija,
e-pošta: minoriti@rkc.si, <http://minoriti.rkc.si>

Urednik: p. Matei Senteş, prov. tajnik
Prelom in priprava za tisk: p. mag. Tomaž Majcen
Odgovarja: p. Milan Kos, prov. minister

Ovitek: Julija Zornik
Tisk: Tiskarna Povše

UVODNIK

Dragi bratje in sestre v sv. Frančišku!

V teh dneh se v Slovenski minoritski provinci sv. Jožefa vrstijo dogodki (slovesna zahvalna maša, srečanje z brati hrvaške province, akademija in simpozij), s katerimi želimo obeležiti 50 let njene samostojnosti. Morda si postavljamo vprašanje, kakšen je namen teh dogodkov in sploh praznovanja. Gre samo za praznovanje? Morda lahko najdemo odgovor v Pismu posvečenim osebam ob začetku leta posvečenega življenja, v katerem papež Frančišek poda tri prednostne cilje. V osnovi vseh treh je želja, da bi uresničili svojo poklicanost. Prvi cilj je »gledati na preteklost s hvaležnostjo«. Zavedati se svoje zgodovine je nepogrešljivo, da bi lastno identiteto ohranjali živo, okrepili edinstvo družine in občutek pripadnosti njenih članov ter da ne bi zapirali oči pred nedoslednostjo, ki je sad človeške slabotnosti in morda tudi pozabe nekaterih bistvenih vidikov karizme. Drugi cilj je »živeti sedanost z navdušenjem«. Le-to je pravzaprav naravna posledica ponovnega odkritja lastnega izvora, zaobjema pa tudi življenje po evangeliju v polnosti in v duhu občestva. Evangelij mora biti »priročnik« za vsakdanje življenje in za odločitve, ki so jih posvečene osebe poklicane sprejeti. Tretji cilj pa je »sprejeti prihodnost z upanjem«. Posvečene osebe se ne smejo prestrašiti številnih težav, s katerimi se srečujejo v življenju, začeni s krizo duhovnih poklicev. Prav v negotovosti se uresničuje upanje, ki je sad vere v Gospoda, ki ponavlja: »Ne boj se, jaz sem s teboj.« Ne popustite skušnjavi številnih in učinkovitosti, še manj pa skušnjavi, da bi se zanašali izključno na lastne moči – tako papež Frančišek opozarja posvečene osebe.

V smislu teh papeževih besed smo ob 50-letnici samostojne slovenske minoritske province s pomočjo sodelavcev pristopili k pripravi člankov oz. razprav in izdaji zbornika. Avtorji poskušajo ovrednotiti življenje in delo slovenskih minoritov

v tem obdobju. Seveda se je bilo nujno ozreti tudi v čase pred nastankom današnje province. Vemo, da začetki naše navzočnosti na področju, ki ga pokriva provinca, segajo v leto 1239, ko je bil ustanovljen minoritski samostan na Ptujju.

Vsekakor je veliko lažje pisati o konkretnem delu in ga tudi ovrednotiti kot pa o duhovnih stvareh, ki pa so ali bi vsaj morale biti prvo poslanstvo redovnikov minoritov. Iz pričujočih razprav je mogoče razbrati, koliko in na kakšen način smo v teh petdesetih letih zmogli živeti in delovati kot Frančiškovi bratje. V smislu papeževih besed je pomembno, da živimo sedanost z navdušenjem in gledamo v prihodnost z upanjem.

Kako živeti sedanost z navdušenjem in gledati v prihodnost z upanjem? Odgovor na to vprašanje nam daje sv. Frančišek. Na god sv. Matije, 24. februarja 1208, je kakor navadno bil pri maši v porcijunkulski cerkvi. Pri maši je duhovnik bral evangelij o tem, kako je Kristus poslal apostole oznanjat evangelij: »Pojdite rajši k izgubljenim ovcam Izraelove hiše. Spotoma pa oznanjajte in govorite: Nebeško kraljestvo se je približalo. Bolnike ozdravljajte, mrtve obujajte, gobave očiščujte, demone izganjajte. Zastonj ste prejeli, zastonj dajajte. Ne oskrbujte se ne z zlatom ne s srebrom ne z bakrom v pasovih, ne s popotno torbo ne z dvema suknjama ne s sandali ne s palico, kajti delavec je vreden svoje hrane« (Mt 10,6–10). Za Frančiška so bile te besede odkritje, saj je doumel njihov pravi pomen in vsebino. Spoznal je pomen uboštva v osebnem življenju vsakega kristjana in v življenju Cerkve. Kristusov apostol mora biti ubog, da ga more Bog napolniti s svojo ljubeznijo; biti mora apostol uboštva. Hotel je živeti v uboštvu, kot je živel Kristus in apostoli.

Po maši je šel iz cerkve, odložil svojo eremitsko obleko, si oblekel tuniko s kapuco iz trde, neobdelane volne, kakršno so takrat nosili najbolj

siromašni ljudje v njegovem kraju, in se opasal z vrvjo. Poln svetega navdušenja je šel v župnijsko cerkev sv. Jurija, kjer je imel svojo prvo pridigo. Govoril je preprosto, a zelo prepričljivo. Potem je hodil okrog in pridigal povsod, kjer so bili ljudje pripravljeni poslušati. Spodbujal jih je k pokori in medsebojni ljubezni. Njegove preproste, iskrene in pristrčne besede so šle ljudem do srca. Imel je srce, polno ljubezni, zato je znal vse pomiriti, potolažiti, razveseliti in ohrabriti.

Iz tega dogodka v Frančiškovem življenju lahko spoznavamo, da bo naše navdušenje za evangelijsko življenje in oznanjevanje Božjega kraljestva mogoče le takrat, ko bomo živeli v uboštvu, kakor so živeli Kristus in apostoli.

In upanje? Papež Frančišek pravi: »Naše upanje ne stoji na človeških utemeljitvah, napovedih in zagotovilih. Pokaže se tam, kjer ni več upanja, kjer ni več ničesar, v kar bi upali. Kakor se je to zgodilo Abrahamu pred njegovo bližnjo smrtjo in nerodovitnostjo njegove žene Sare. Veliko upanje je ukoreninjeno v veri. In ravno zato je zmožno iti čez vsako upanje. Ker ne temelji na naši besedi, ampak na Božji besedi.« Tudi v tem smislu smo

torej poklicani slediti zgledu Abrahama, ki je pred stvarnostjo, očitno namenjeno smrti, zaupal v Boga in »bil popolnoma prepričan, da more Bog to, kar je obljubil, tudi uresničiti« (Rim 4,21). Upravičeno je vprašanje, ali smo prepričani, da nas ima Bog rad in da je to, kar nam je obljubil, pripravljen tudi izpolniti. Cena za to pa je odprto srce. Odprimo svoja srca in Božja moč bo naredila čudežne stvari in nas naučila, kaj je upanje. To je edina cena: odpreti srce za vero in Bog bo naredil vse ostalo.

Zgodovina nas torej uči, da brez navdušenja in upanja ni prihodnosti. In kdo je poskrbel za to? Sveti možje in žene. Naj nam to praznovanje in tudi praznik sv. Frančiška pomagata k temu, da bomo tudi mi odločno stopili na to pot in postajali oznanjevalci Božjega kraljestva. Žalostnih, naveličanih, obupanih in črnogledih ljudi je že preveč. Stopimo iz te množice in postanimo »Frančišek Asiški« današnjega časa!

Mir in dobro!

p. Milan Kos,
prov. minister

IZ PROVINCIALATA

IV. seja prov. defnitorija

V provincialatu slovenske minoritske province na Ptujju smo imeli 28. junija 2022 IV. redno sejo provincialnega defnitorija.

1. Uvodno molitev je pripravil p. Matei Senteš.
2. Sprejet in potrjen je bil zapisnik III. redne seje prov. defnitorija.
3. Prov. defnitorij je potrdil sestavo komisij. Komisija za vzgojo: prefekt za vzgojo p. Janez Šamperl, prov. minister p. Milan Kos, p. Ernest Benko, p. Toni Brinjovc, p. Martin Gašparič in br. Robert Horvat. Komisija za frančiškovski apostolat: predsednik p. Danilo Holc – OFS, p. Andrej Sotler – FO in FRAMA ter pravičnost, mir in varovanje stvarstva, p. Cristian Balint – MI, p. Martin Gašparič – animator za župnijsko pastoralo, p. Danijel Golašek – animator za pastoralo romarjev, turistov in bolnikov, p. Janez Šamperl – animator za misijone, p. Janez Kurbus – animator za Živi rožni venec. Skupina za duhovne poklice: prov. delegat br. Robert Horvat, p. Klemen Slapšak, p. Ernest Benko in p. Toni Brinjovc. Komisija za gradnje in varstvo spomenikov: predsednik p. Marjan Vogrin, p. Slavko Stermšek in p. Andrej Mohorčič.
4. Prov. defnitorij je sprejel odločitev, da bomo v posebni knjižici izdali Frančiškovo potrjeno vodilo, štiriletni načrt province ter sklepe provincialnega kapitlja. Tam, kjer gre za primopredajo gvardijanske službe, naj se stari in novi gvardijan dogovorita s provincialnim ministrom o datumu primopredaje. Primopredaja mora biti dobro pripravljena, kar vključuje tudi ekonomijo. Premestitve bratov naj bodo opravljene do prvega avgusta, tako kakor je dogovorjeno.
5. Prov. defnitorij se je seznanil z odločitvijo hrvaške province, da bo na Danskem ustanovila samostan. Zagotavljamo, da bo naslednja štiri leta p. Tomaž Majcen s pogodbo med provincama živel in deloval v tem samostanu.
6. Zadnji izredni prov. kapitelj je sklenil, da s 1. avgustom 2022 ukinemo minoritski samostan Svete Trojice v Halozah. Po pogovoru s prokuratorjem reda bomo vložili prošnjo za ukinitve samostanske skupnosti. Minoritski samostan kot pravna oseba bo

obstajal še naprej, ker ima nepremičnine, s katerimi ni mogoče upravljati pred državo, če ne obstaja pravna oseba. Podobni primeri v redu že obstajajo. Zakoniti zastopnik samostana bo gvardijan minoritskega samostana sv. Vida pri Ptujju br. Robert Horvat.

7. P. Janez Šamperl je podal prov. defnitoriju pobudo, da bi provinca ob 50. obletnici samostojnosti dala izdelati repliko Ptujskogorske Marije. Relief bi lahko uporabljali za procesije in druge pastoralne priložnosti. Glede možnosti izvedbe se bo prov. minister pogovoril z brati na Ptujski Gori in ostalimi osebami, ki bi bile vključene v ta projekt.

8. Celjski škof msgr. dr. Maksimilijan Matjaž je poslal prošnjo, da bi bratje v Olimju prevzeli pastoralno skrb za župnijo sv. Eme in prenehali delovati v župniji Polje ob Sotli. Prov. defnitorij je prošnjo odobril. Župnijo smo pripravljene prevzeti le začasno.

9. Nadžupnija Ptuj – Sv. Jurij je poslala prošnjo za posojilo, da bi lahko dokončali gradnjo treh stanovanj v Budini. Prov. defnitorij je prošnjo odobril, in sicer glede na to, da ima nadžupnija pozitivno mnenje samostana in nadškofije. Nadžupnija bo posojilo vrnila najpozneje do 31. 12. 2023.

10. Razno

- Br. Robert Horvat je prejel dovoljenje gen. ministra za službo gvardijana.

- Prov. minister je podal poročilo z zasedanja gen. defnitorija s predsedniki federacij.

- Naslednja seja prov. defnitorija bo v drugi polovici avgusta.

V. seja prov. defnitorija

V provincialatu slovenske minoritske province na Ptujju smo imeli 25. avgusta 2022 V. redno sejo provincialnega defnitorija.

1. Uvodno molitev je pripravil prov. minister p. Milan Kos.

2. Sprejet in potrjen je bil zapisnik IV. redne seje prov. defnitorija. Konec julija 2022 je Kongregacija za posvečeno življenje p. Janezu Ferležu izdala

dovoljenje za inkardinacijo v ljubljansko nadškofijo. Predvidoma septembra 2022 se bo ta odločitev s strani ljubljanske nadškofije tudi uresničila. P. Damjanu Tikviču je kongregacija izdala dovoljenje za inkardinacijo »ad experimentum« v mariborsko nadškofijo. Mariborski nadškof je že izdal dekret o sprejemu omenjenega brata, ki bo začel veljati 28. avgusta 2022. P. Damjan Tikvič biva v župnišču v Makolah in bo duhovni pomočnik v dekaniji Slovenska Bistrica.

3. Prov. definitorij je razpravljal o predlogih komisije za vzgojo glede permanentne formacije. Potrdil je naslednje sklepe:

- Osnutki za samostanske kapitlje bodo sestavljeni iz besedil Vodila in misli bratov, ki so bile zapisane na zadnjem rednem prov. kapitlju.
- V septembru 2022 bo potekala permanentna formacija za gvardijane. Ob tej priložnosti bo gvardijanom izročeno Vodilo, ki ga bodo na samostanskih kapitljih izročili vsem bratom.
- V jesenskem času bodo organizirana tudi enodnevna srečanja bratov, ki so župniki, mlajših bratov v pastoralni ter starejših bratov.

- Komisija za duhovne poklice in komisija za vzgojo v sodelovanju s prov. definitorijem pripravita zgibanko ter ostale programe za nove duhovne poklice.

4. Na Ptujju bo 7. oktobra 2022 srečanje bratov slovenske in hrvaške province. Program boste prejeli.

5. Na Ptujju bo 7. in 8. oktobra 2022 potekal simpozij ob 50-letnici samostojne Slovenske minoritske province sv. Jožefa. V okviru tega simpozija bo v petek zvečer tudi slavnostna akademija. Program boste prejeli.

6. Redno ekonomsko poročilo provincialnega ekonomista bo podano na naslednji seji prov. definitorija.

7. Minoritskemu samostanu Matere Božje na Ptujjski Gori smo pozitivno odgovorili na prošnjo, da bi smel gvardijan p. Marjan Vogrin opravljati tudi službo samostanskega ekonomista in skrbeti za ekonomijo župnije ter bazilike na Ptujjski Gori.

8. Razno. Naslednja seja prov. definitorija bo v drugi polovici septembra.

p. Matei Senteš
prov. tajnik

VABILO
na
mednarodni simpozij
ob
50. OBLETNICI
SLOVENSKE
MINORITSKE PROVINCE
SV. JOŽEFA

Minoritski samostan
sv. Petra in Pavla na Ptujju

7. oktober 2022
ob 15. uri
in
8. oktober 2022
ob 9. uri

1. DAN - 7. OKTOBER 2022

15.00 POZDRAVNI NAGOVORI:
generalni vikar, provincialni minister

Predavatelji - predstavitve lastnih člankov:
- dr. Roberto Regoli: Redovništvo po II. vatikanskem koncilu. Ogledalo določene krize?
- p. Ljudevit Maračič: Sto let semenišča na Ptujju. Ptujjski konvikt (1922.-1940.)
- p. Igor Salmič: Štajersko-koroska provinca v rokopisu Brevis Descriptio
- p. Danilo Holc: P. Martin Vidovič in njegovi spomini (1929-2009)

16.30-17.00 Odmor

- dr. Ivan Armanda: Slovenski minoriti u hrvaškimi krajevima u doba Drugoga svjetskoga rata
- p. Igor Salmič: Načrt samostojne Slovenske minoritske province pred drugo svetovno vojno in med njo: uspešen ali neuspešen poskus?
- p. Slavko Stermšek: Naši samostani in cerkve ter njihove obnove
- p. Milan Kos: Področja poslanstva in dejavnosti bratov minoritov.

Pastoralno delovanje ter frančiškovski in marijanski apostolat

19.00 Akademija - proslava
20.00 Večerja - (za avtorje in vabljeni goste)

2. DAN - 8. OKTOBER 2022

Predavatelji - predstavitev lastnih člankov:
- p. Igor Salmič: Petdeset let province
- p. Janez Šamperl: Misijonarji Slovenske minoritske province sv. Jožefa od ustanovitve do njene 50-letnice
- p. Toni Brinjavc: Bolniška pastorala
- p. Vito Muhič: Pastoralno delovanje v Slovenski vojski
- dr. Branko Vnuk: Portreti patrov in obnovitvena dela Viktorja Gojkoviča

10.00-11.30 Odmor

- ga. Marija H. Masten: Arhivsko gradivo minoritov v Sloveniji
- p. Marjan Vogrin: Pokojni bratje Slovenske minoritske province od združitve s hrvaško provinco do današnjih dni
- ga. Dorica Emeršič: Bibliografsko gradivo slovenskih minoritov

Plenum - zaključek:
dr. p. Igor Salmič in ga. Marija Hernja Masten

13.00 Kosilo (za avtorje in vabljeni goste)

Vodstvo minoritskega reda v Sloveniji

Vodstvo minoritskega reda je dober teden dni preživel v Sloveniji, in sicer od 1. do 9. septembra 2022. Generalni minister p. Carlos Trovarelli si je s svojimi najožjimi svetovalci oz. definatorji zaželel, da bi ena od rednih sej generalnega definatorija potekala izven Rima. Po dveh letih je bilo to spet mogoče in kot nadvse primeren kraj se je izkazal samostan v Olimju. Nastanjeni smo bili v romarskem domu ob samostanu, kjer smo imeli svoja zasedanja, z bratsko skupnostjo pa smo se vsak dan srečevali ob skupnih obrokih. Takoj smo začutili velikodušnost olimskih bratov in gospodinj, poleg tega pa je tudi lepota kraja navdihovala in sproščala naše misli. Bili smo bolj spočiti, več časa smo preživeli skupaj in to je pozitivno vplivalo na kakovost našega dela. Dni v Olimju smo izkoristili za oddih ter za poglobljanje bratskih vezi med seboj, z brati slovenske in hrvaške province ter tudi z verniki.

V nedeljo, 4. septembra, smo dopoldne obhajali sveto mašo v župniji Marije Vnebovzete v Olimju, kjer je navzoče ljudstvo v pridigi nagovoril generalni minister p. Carlos. Zatem smo obiskali hrvaške sobrate v Zagrebu, kjer so nas pogostili z bratskim kosilom, nam razkazali mesto in nas povabili k večerni maši. Tudi tukaj je pridigal generalni minister.

V četrtek, 8. septembra, je sledilo srečanje z brati slovenske minoritske province. Na praznik Marijinega rojstva smo se zatekli pod plašč Marije Zaveznice na Ptujsko Goro, kjer smo obhajali sveto mašo. Generalni minister je nagovoril številne romarje. Zatem nas je provincialni minister povabil na Ptuj, kjer smo pri kosilu v letnem refektoriju obhajali tudi godove bratov, ki so praznovali v mesecu septembru.

Ob tej priložnosti smo bili deležni ogleda in razlage omenjenega refektorija, stare knjižnice, arhiva ter cerkve sv. Petra in Pavla. Prav tako smo si ogledali prelepo gotsko proštijško cerkev sv. Jurija. Zvečer so nas sprejeli tudi bratje na Vidmu pri Ptuj, kjer smo v lepem vzdušju in ob navzočnosti videmskega župana g. Branka Mariniča večer zaključili v videmski kleti.

Ob omenjenih priložnostih smo navzočim predstavili člane uprave minoritskega reda: p. Carlos Trovarelli, generalni minister, ki prihaja iz Argentine, ima po materini strani tudi slovenske korenine; p. Jan Maciejowski, generalni vikar reda, je po narodnosti Poljak; tudi p. Tomasz Szymczak, generalni tajnik, je Poljak; p. Anthony Bezo Kutiero, generalni asistent za Afriko (AFCOF), je po rodu iz Gane; p. Benedetto Seung-jae Baek, generalni asistent za Azijo (FAMC), je doma iz Južne Koreje; br. Rogério Pereira Xavier, generalni asistent za Latinsko Ameriko (FALC), je brazilske narodnosti; p. Fra Tomáš Lesňák, generalni asistent za Vzhodno Evropo (FEMO), je Slovak; p. Igor Salmič, generalni asistent za Srednjo Evropo (CEF), prihaja iz Slovenije. V Olimju sta manjkala dva generalna asistenta: p. Jude Martin Winkler, generalni asistent za angleško govoreče področje (CEF), ki je ameriške narodnosti in je bil na kapitlju kustodije v Angliji in Irski, ter p. Giovanni Voltan, generalni asistent za južnoevropske province (FIMP), ki je moral ostati v Rimu zaradi bolezni. Omenjena brata sta se zasedanjem pridružila preko spleta.

Bratom olimskega samostana se iskreno zahvaljujemo za izkazano velikodušnost in gostoljubje, prav tako njihovi gospodinji in pomočnicam, pa tudi provincialnemu ministru p. Milanu Kosu, bratom na Ptujski Gori, na Ptuj in Vidmu ter vsem bratom province za skupno srečanje. Naša zahvala gre tudi bratom v Zagrebu.

Vodstvo minoritskega reda se bo sedaj ponovno razpršilo po svetu zaradi obiskov in kapitljev v različnih provincah in kustodijah sveta. Vsak izmed naštetih bo krenil v svojo smer. Upamo, da bomo kmalu spet prišli skupaj ter da bomo v kratkem času spet deležni gostoljubja slovenskih minoritov in lepote dežele pod Triglavom.

p. Igor Salmič

IZ NAŠIH SAMOSTANOV

Minoritski samostan sv. Petra in Pavla

Čeprav je za nami vroče poletje z rekordnimi temperaturami in brez padavin ter živimo v pričakovanju jeseni, ko bo vse to minilo in bomo ponovno živeli v »normalnih« časih, sedaj vzdihujemo, kako hitro so spet minili ti poletni meseci in nam je nekaterim zmanjkalo časa, da bi si lahko privoščili nekaj dni dopusta.

Prejšnje pastoralno leto smo sklenili z zlato mašo našega p. Janeza Žurmana. Na praznik apostolov

Petra in Pavla, ki sta zavetnika samostana in župnije, je zlatomašnik vodil somaševanje ob navzočnosti ptujskega dekana g. Marjana Fesla ter zbranih duhovnikov in redovnikov. Pri maši je slavljenca in vernike nagovoril prov. minister p. Milan Kos. Župnijski zbor je s prepevanjem povzdignil slovesnost. Veliko število zbranih

vernikov je s svojo udeležbo izrazilo hvaležnost p. Janezu, ki po svojih močeh še vedno pastoralno pomaga v župniji, predvsem z vodenjem molitvenih ur in vsakodnevno razpoložljivostjo v spovednici za sv. spoved vernikom iz Ptuja ter širše okolice.

Na Anino nedeljo so pevci župnijskega pevskega zbora ponovno prepevali pri praznični maši pri Sveti Ani nad Borlom, ki jo je daroval p. Milan Kos. Po dveh »kovidnih« letih je ponovno oživelo to romanje v vseh razsežnostih: verski, družabni in etnografski (to je: maše, pobožnosti, hrana in pijača, zabava za otroke in odrasle, postavljanje klopotca ...).

Praznik sv. Ožbalta nas je v začetku avgusta zbral prav v cerkvi, ki je posvečena njemu. Sv. mašo je daroval ptujski dekan g. Marjan Fesl in nas tudi primerno nagovoril. Po maši je sledilo družabno srečanje s pogostitvijo pod drevesi pred cerkvijo,

kjer smo iskali senco pred močnim soncem.

Praznovanje sv. Roka je bilo tokrat nekoliko drugače zamišljeno in izpeljano. Na sam praznik so se sv. maše po stari zaobljubljeni navadi udeležili verniki iz župnije Št. Janž na Dravskem polju. Na Rokovo nedeljo je bila sv. maša na prostem pred cerkvijo. Ob somaševanju patrov iz kloštra jo je daroval novi župnik sodelavec p. Andrej M. Sotler. Po maši sta župnija in mestna četrt Breg - Turnišče pripravili kulturni program in pogostitev za vse. Vsem navzočim, ki jih je bilo tokrat res zelo veliko (okrog 400), je bilo praznovanje zelo všeč in so se v poznih popoldanskih urah poslavljali z željo, da se tudi prihodnje leto ponovi skupno praznovanje in druženje.

Redni provincialni kapitelj je posegel s premestitvami tudi v naše samostansko bratstvo in prinesel določene spremembe. P. Danilo Holc se je preselil na Ptujsko Goro in prevzel službo rektorja ter župnika v tamkajšnji baziliki in župniji. Z njim je odšel za duhovnega pomočnika tudi p. Emil Križan, ki je do sedaj župnikoval v Dornavi. Iz Ljubljane se je v samostan preselil p. Slavko Stermšek, ki je postal po uradni umestitvi s strani ptujskega dekana g. Marjana Fesla župnik v Dornavi. Pravi, da se uči biti župnik, saj do sedaj še nikoli ni imel priložnosti, da bi bil »pravi« župnik. Z veseljem poslušamo vsakodnevne zgodbe, s katerimi se vrača iz Dornave: kako na računalnik napisati oznaka, jih oblikovati in naložiti na internetno stran; kako najti bolnike ob obisku na prvi petek, ko je zbolel za kovidom sodelavec, ki naj bi mu kazal pot – rešitev je bila izvirna: vsak se je vozil v svojem avtu in okuženi je bil ves čas v karanteni v svojem avtomobilu; kako se udeležiti vse povabil, ki prihajajo ... P. Andrej M. Sotler je po preživetih letih težko pristal v mestu, čeprav je Radovljičan. Očitno so ga Haloze in seveda verniki osvojili, tako da vedno znova rad pogleda proti Halozam. Kot župnik sodelavec je prevzel pastoralno oskrbo župnije sv. Petra in Pavla. Zgodila se je še ena premestitev. P. Milan Kos se je iz prvega nadstropja samostana preselil v njemu že znane prostore

drugega nadstropja, v provincialat, čeprav ima še gvardijanske dolžnosti v spodnjih prostorih. Tako ni strahu, da bi moral žalovati za življenjem in delom v preteklih letih. Čeprav je v avgustu obhajal 60 let, mu službe in razdalje med nadstropji v samostanu, Halozah, med samostani ... dajejo priložnost za gibanje v vseh pogledih in ohranjanje primerne zdravja.

Veroučna in šolska vrata zasebne glasbene šole so se sicer junija zaprla, vendar so se v poletnih dneh na samostanskem dvorišču in v samostanskih prostorih dogajale mnoge prireditve. Arsana je na dvorišču pod šotorom organizirala cikel koncertov, ki so v zadnjih letih že stalnica. Letos je bila ponovno veliko večja udeležba kot v prejšnjih dveh letih. Radio Ptuj je pripravil prireditev, ki je trajala kar tri večere: Festival domače zabavne glasbe, Otroci pojejo slovenske pesmi in Orfejček. Tudi ta zvrst glasbe je privabila mnoge poslušalce. V samostanu smo imeli tudi dve poletni glasbeni šoli: naše ZGŠ in še ene zasebne iz Maribora. Tako v poletnih mesecih na samostanskem dvorišču ni manjkalo glasbe.

Obiskali so nas in prenočili tudi nekateri romarji, ki so romali peš ali s kolesi predvsem po slovenski Jakobovi poti, nekateri pa tudi dlje – celo do Rima. Vsekakor pa se moramo pohvaliti, da smo v začetku septembra gostili generalnega ministra in njegov definatorij, ki se je pri nas srečal z brati naše slovenske minoritske province. Ob tem pa omenimo še obisk goriškega nadškofa z bogoslovci v spremstvu mariborskega nadškofa. Lepa srečanja,

ki vedno širijo naša obzorja in nas vsestransko bogatijo.

Naš vrtnar p. Janko Gašparič je kljub vročemu poletju in suši zvesto skrbel (celo ponoči) za naš vrt in nas vedno znova razvajal z domačimi dobrotami. Bogati sadovi so plačilo za njegovo požrtvovalno delo, ki ga sprošča. Starejši bratje so težje prenašali vroče dni, vendar se trudijo, da po svojih močeh živijo in predvsem z molitvijo podpirajo naše delo in prosijo za nove duhovne poklice.

Lahko rečemo, da se je pri nas pastoralno delo začelo takoj po prazniku Marijinega vnebovzvetja. Takrat smo namreč na Ptuj začeli z oratorijem, ki je ponovno oživel in privabil okrog 200 udeležencev (otrok in animatorjev). Otroško veselje in mladostna navdušenost sta oživila samostan, Proštijo in tudi naše mesto Ptuj.

S ptujski romanjem na Ptujsko Goro (Kloster, Proštija, Sv. Ožbalt in Dornava) smo vstopili v pastoralno življenje prihajajočega pastoralnega leta. Poromali smo peš, s kolesi, avtobusom in lastni prevoznimi sredstvi ter lepo napolnili Marijino cerkev. Letošnje romanje je pripravila župnija sv. Jurija, zato je somaševanje vodil župnik moderator p. Andrej Feguš. V naslednjih dneh so oživele tudi veroučne učilnice, sestanki in srečevanja župnijskih skupin.

Želimo vam navdušenja in veselja pri delu za Božje kraljestvo. Lepo praznujte praznik sv. Frančiška Asiškega!

p. Milan Kos

Minoritski samostan sv. Frančiška

Prihajajoči jesenski čas je na različne načine čutiti tudi ob sicer še toplem morju v Piranu. Že kar nekaj dni je deževno in hladneje. Turisti so kar nekam poniknili – se skrili. Kulturni in glasbeni dogodki so se iz križnega hodnika preselili v cerkvico sv. Katarine in v refektorij, gneča na parkirišču se je zmanjšala, samostanski zvonec se redkeje oglašča ... torej je čas kot naročen za pisanje članka za Sporočila.

Pokapiteljska skupnost v samostanu se počasi postavlja na noge. Hitro smo uvideli, da sami ne bomo kos delu in izzivom, ki so pred nami. Tako so nam na pomoč pri delu prihiteli volunterji iz Baške grape in Ljubljane. Veselimo se že novih, ki pridejo v začetku oktobra, nato pa še asiških oljkarjev, ki bodo letos namesto Sacru Conventu »dali eno roko« samostanu v Piranu, ki tudi potrebuje njihovo pomoč.

Različnih dogodkov v cerkvi in na križnem hodniku samostana je bilo v zadnjem času veliko, posebej na glasbenem in kulturnem področju. Trudimo se, da na duhovnem področju ne bi zaostajali. Kakor doslej nudimo pastoralno pomoč piranski in okoliškimi župnijam, p. Roman pa poučuje tudi verouk v Strunjanu. S Frančiškovo družino smo že naredili nekaj načrtov, posebej glede praznovanja zavetnika cerkve in samostana sv. Frančiška Asiškega in molitve za mir v duhu Assisija, v zvezi s čimer je svoj prihod potrdil tudi škof Jurij.

Naše misli, načrti in sanje (a vse je Božjih rokah) segajo že tudi malo dlje. Upamo, da bomo v naslednjih Sporočilih že lahko objavili nek okviren program za duhovno-pastoralne počitnice za različne skupine v našem samostanu (družine, duhovnike, ministrante, Frančiškovo mladino, brate in sestre FSR, Frančiškove otroke, župnijske sodelavce in druge ...).

Seveda se ukvarjamo tudi z nadaljevanjem obnov, ki v starih zgradbah pač nikoli ne ponehajo. Dela se nadaljujejo na križnem hodniku in opornem zidu proti Vrtni ulici. V sanacijo nam je uspelo vključiti tudi južni zid, vse do novih železnih vrat. Tako bo

samostansko obzidje v celoti zaokroženo in urejeno. Počasi prehajamo v zimski, mirnejši del življenja in delovanja samostana, ki ga bomo izkoristili za poglobitev našega duhovnega življenja in za obnove (pleskarska dela in priprave prostorov za naslednje leto). Vsaj ena soba v samostanu pa je vedno prosta in pripravljena za brate iz province, ki bi si za nekaj časa želeli duhovni odmik ali pa ob morju kot skupnost ali kot posamezniki izkoristiti mesečni kontemplativni dan. Dobrodošli in lepo vabljeni na praznovanje zavetnika našega samostana in cerkve – očeta sv. Frančiška. Večerno praznično daritev bo vodil in pri njej pridigal p. Klemen Slapšak. Gospod naj vam podeli mir!

p. Janez Š. in bratje iz Pirana

Minoritski samostan sv. Vida

Maj je bil v znamenju župnijskih slovesnosti in prvih obhajil na treh lokacijah. Junija smo komaj dihali. Prvo nedeljo družinski piknik s prvoobhajanci. Sledilo je vidovsko žegnanje. Vodil ga je nadškof p. dr. Martin Kmetec. Bilo je slovesno. Zelo veseli in počaščeni smo bili. Sodelovala so različna društva iz župnije, pa tudi folklorna skupina iz pobratene župnije Bednja na Hrvaškem. Po slovesni maši smo imeli pogostitev vseh navzočih v velikem šotoru. Dišalo je po pečenkah. Ko smo prišli od maše, so se tisti, ki so prišli samo na pečenko, že najedli, ta pridnim pa je ostalo »serra venientibus ossa«, pa še kosti ni bilo. So pa bile ostale dobrote, predvsem izvrstne potice, saj je bila isti dan razstava potic v Lancovi vasi. Vsaka šola nekaj stane, pravijo.

Sledil je 18. junij, ko je bilo pri nas srečanje misijonarjev ob misijonskem dnevu, ki je bil posvečen + p. Mihi Drevenšku. Ob desetih so imeli misijonarji mašo, ki jo je vodil nadškof msgr. Stanislav Zore. Po okrepčilu v domu p. Miha Drevenška so imeli srečanje in predstavitev svojega dela. Zelo zanimiva so bila pričevanja navzočih misijonarjev. Popoldne so imeli piknik v Frančiškovem parku, kjer je bilo

zares lepo in sproščeno. Za zaključek jih je župan Branko Marinič povabil v Vidovo klet.

Isti večer je potekal koncert z duhovnim dogajanjem v velikem šotoru, ki ga je pripravil p. Janez Šamperl. Navdušil nas je markovski mladinski zbor s črnskimi pesmimi. Koncert je bil sicer namenjen predvsem mladim, ampak je bila večina mladih le po srcu. Takih pa je še kar nekaj.

Osrednja slovesnost misijonskega dneva pa je bila v nedeljo, 19. junija. Na misijonsko nedeljo namreč ni bilo mogoče izvesti misijonskega projekta, ker nam covid tega ni dopuščal. Ta datum smo izbrali zaradi občinskega praznika, ko je postavljen šotor. Slovesnost je vodil mariborski nadškof msgr. Alojzij Cvikel ob somaševanju minoritskega provinciala p. Milana Kosa, dekanov in drugih duhovnikov. Pri maši so sodelovali združeni zbori dekanij Ptuj in Zavrč. Pred tem misijonskim dnevom so po župnijah potekale tridnevnice, ki so jih vodili misijonarji, ki so si jih župnije izbrale. Vse darove župnij je naddekan zbiral v isto malho. Vse logistične in druge stroške je poravnal iz tega, kar je ostalo (nad 5.000), pa je izročil p. Martinu, ki je bil zelo hvaležen in se je s posebnim pismom vsem zahvalil. Tako nas je ta projekt združil v skupni akciji za misijone.

Posebnost te slovesnosti je bila tudi v tem, da je nadškof imel ta dan svoj rojstni dan. Kmečke žene so oba škofa obdarile z dišečimi poticami. Seveda je domači župan Branko Marinič navzoče goste povabil v Vidovo klet.

Posebej se je treba zahvaliti za zamisel spomina 10. obletnice smrti p. Miha Drevenška p. Janezu Šamperlu. Izdal je drugo knjigo o našem misijonarju, ki jo je promoviral po mnogih župnijah. Zahvala

gre tudi obema dekanoma in predvsem županu, ki je velikodušno sodeloval pri celotnem pastoralnem projektu.

Ob državnem prazniku, 25. junija, je bil na Vidmu Franciškov tabor PB OFS mariborske nadškofije. Še vedno prihajajo pohvale za naše bratstvo FD za odlično pripravljeno srečanje. Gostji sta bili misijonarki FMM, posebej je navdušila s. Dorica Sever. Še ni konec junija. Na Vidmu je bil tudi piknik za sodelavce ŽK dekanij Ptuj - Zavrč. Bili smo v občinski dvorani. Župan se je zopet izkazal. Da je bilo živahno, je poskrbel družinski kvartet Potočnik. V začetku julija se je zopet zgodil videmski oratorij. Udeležba je bila sicer nekoliko manjša, bilo pa je lažje, kar se tiče organizacije. Sledilo je še župnijsko romanje k Magdaleni Gornik na Goro pri Sodražici, v Novo Štiftu in Ribnico. Na rame Vidma je padla tudi organizacija romanja za ŽK dekanije Ptuj - Zavrč. Hrvati so nas odlično sprejeli na Mariji Bistrici in v čudoviti baročni cerkvi Belec, še najlepše pa v Margečanu, kjer nas je sprejel župnik, ki je prijatelj p. Martina. Prišlo je »aninsko žegnanje« na Selah. Dekan Ciril Čuš je blagoslovil novi kor, delo žetalskega mizarja Gajška. Sofinancirala ga je tudi videmska občina.

Nato pa je prišel 1. avgust, ko se je spremenila tudi naša samostanska skupnost. Z Vidma ni odšel noben pater, prišla pa sta novi gvardijan br. Robi Horvat in duhovni pomočnik p. Benjamin. P. Jože Petek pa je prevzel Sv. Trojico. Kako bo nova skupnost zaživela, je odvisno od vsakega brata. Komur je bratstvo zaklad, bo vsak dan nekaj dodajal. Sam že imam izkušnje, da ima vsak, ki pride na novo, svoje modele, ki jih prinese s seboj in jih pač uveljavlja, dokler se ne utruji in končno spozna, da je nekaj dobrega že bilo narejenega. Nek predstojnik je na redovniškem dnevu rekel: »Nekateri redovniki delajo novo, samo da je novo (da je drugače), ne zato, da bi bilo boljše.«

Pa še to. Gemaj v kleti že vre, kostanji bodo tudi kmalu, zato pridite v lepe Haloze.

p. Tarzicij Kolenko

Minoritski samostan Matere Božje

Po premestitvah, ki jih je prinesel provincialni kapitelj, je na Ptujski Gori nastala nova skupnost. Sestavljamo jo p. Marjan Vogrin, gvardijan, ki je edini ostal od prejšnje skupnosti, ter dva »novinca«: p. Emil Križan, ki je prišel iz Dornave, in p. Danilo Holc, ki sem prišel s Ptuja.

Prvo nedeljo v avgustu naju je pri sv. maši lepo pozdravil najprej gvardijan, nato pa še spontano, predvsem pa prisrčno tudi članica župnijskega pastoralnega sveta ga. Anica Lamperger.

Počasi se vsi bratje vživljamo v novo resničnost. Ta je bila na začetku izredno težka, saj se je premestitev zgodila tik pred praznikom velikega šmarna. Ob primopredaji ter obenem pripravi na praznovanje Marijinega vnebovzeta si ni bilo mogoče zapomniti vseh premnogih informacij. S p. Emilom tako z vprašanji nenehno oblegava p. Marjana, prav tako pa tudi večkrat pokličem p. Tineta v Ljubljano, da mi pojasni še mnogo drugih stvari.

Na predvečer praznika velikega šmarna in na sam praznik se je zbralo veliko ljudi. Po oceni p. Marjana jih toliko ni bilo še nikoli, odkar je on na Ptujski Gori, torej zadnja štiri leta. Hvala Bogu, ljudje se po koronskem času vračajo in si želijo Božje ter Marijine bližine. Pod njen plašč prinašajo svoje radosti, zahvale, pa tudi prošnje v svojih stiskah. Bratje smo hvaležni vsem, ki so nam v teh dneh ob obilici dela pomagali. Še posebej bi rad izpostavil zakonca Kham, ki sta kljub svojim letom darovala

svoje moči in čas, da je bila priprava na praznovanje manj naporna in samo praznovanje lepše.

Kljub prazniku nismo pozabili na god sv. Roka, ki je sledil. Še posebej v teh časih se je modro priporočati njemu. Pri obnovljeni kapelici smo imeli na ta dan večernice. Tako smo se mu lahko zahvalili za vse pretekle uslišane priprošnje, obenem pa se priporočili vnaprej.

Poleg vseh zaobljubljenih romanj smo gostili tudi vsakoletni molitveni dan za nove duhovne poklice in svetost poklicanih, ki se je odvijal 10. septembra in bil zelo lepo obiskan. Skrb duhovnikov za nove poklice je bila razvidna predvsem iz njihovega obiska. Čez trideset jih je prišlo in posprenilo svoje molivce, predvsem pa mlade, ki bi morda želeli stopiti na pot duhovnega poklica.

Dragi bratje! Kljub temu da nimamo več vinograda na Sv. Janžu in ne bomo imeli posebne trgateve, pa bratje vseeno zagotavljamo, da vam bomo postregli s kakšnim kozarčkom dobre kapljice, če nas boste obiskali. Dobrodošli. Pa lepo praznovanje bližajočega se praznika sv. očeta Frančiška vam želim.

Mir in dobro!

p. Danilo Holc

Minoritski samostan bl. Antona M. Slomška

Prisrčen pozdrav iz olimskega samostana. Počitniški meseci so za nami in čas je za razmislek o našem pastoralnem delu za Božje kraljestvo v našem prostoru, ki odslej obsega kar tri župnije: Olimje, Podčetrtek in Sv. Emo. Ta je zaradi odhoda dolgoletnega župnika Franca Straška v dom starostnikov ostala nezasedena. Radi bi vam na kratko predstavili svoje delo v poletnih mesecih.

Praznik Sv. Duha smo praznovali na začetku meseca junija. Najprej je bila sv. birma v župniji Polje ob Sotli, kjer je podelil zakrament Sv. Duha tamkajšnjim otrokom upokojeni celjski škof msgr. Stanko Lipovšek. Birmovalec v cerkvi sv. Lovrenca v Podčetrtku pa je bil za župniji Olimje in Podčetrtek naš novi dekan g. Damjan Ratajc, župnik iz

Šmarja pri Jelšah.

Prišel je mesec vrtnic, mesec češenj in prvi mesec počitnic za vse šoloobvezne otroke. Tudi naši patri so končali z letošnjim veroukom, v naša mesečna župnijska oznanila je p. Danijel napisal, da so bili otroci pridni in da so lepo sodelovali pri veroučnih urah.

P. Ernest in p. Jože sta se 8. junija odpravila na avstrijsko Koroško, na srečanje letnika k sobratu g. Juriju Buhu, in nato v Goriška brda, kjer sta kupila 150 kg pravih briških češenj, ki jih bomo vložili v kozarce in jih potem razdeljevali vsem tistim, ki se med letom pri nas udeležujejo duhovnih vaj in drugih duhovnih srečanj. Pri tem delu naši gospodinji z veseljem priskočijo na pomoč še druge naše gospe iz župnije.

Od 19. do 24. junija smo v našem samostanu v romarskem domu gostili naše brate, ki so prišli na letne duhovne vaje, ki jih je vodil p. Igor Salmič, generalni asistent za Srednjo Evropo in naš bivši provincial. Tudi iz našega samostana sta se jih udeležila dva brata: p. Jože Lampret in br. Jože Stojin. Sodelovalo je 13 bratov.

V najlepšem mesecu rožniku smo slovesno obhajali praznik Sv. rešnjega telesa in krvi. Letos je procesija ob kapelicah vodil kaplan p. Danijel Golavšek. V naš kraj v teh čudovitih poletnih mesecih radi prihajajo tudi mnogi turisti in romarji. Lepo jim je bilo v nedeljo, 19. junija, ko smo popoldne v naši cerkvi gostili pevce CPZ Zvon iz Podčetrka. Ob Mariji, naši kraljici, celo pesmi lepše zvenijo ... Naš kraj je bil v juliju iz dneva v dan bolj poln turistov, ne le iz naše domovine, ampak tudi iz tujine. Le organiziranih skupin z avtobusi nismo imeli. Prihajajo pa mlade družine z otroki, mnogi upokojenci, ki izkoriščajo zadnje dneve, ko še veljajo ugodnosti unovčitve državnih bonov, ki nam jih je poklonila slovenska vlada, da bi omilila stisko državljanov ob virusu korone. To ugodnost sta zadnje dni junija izkoristila tudi p. Jože Lampret in naš kronist Franci ter za tri dni odšla v Moravske toplice.

Na god sv. Eme, 27. junija, so se v olimski cerkvi Marije Vnebovzete ob celjskem škofu Maksimiljanu

zbrali ob dnevu posvečenega življenja duhovniki celjske škofije s svojimi jubilanți, zlatomašniki in srebrnomašniki. Z njimi je bil tudi naš rojak iz župnije sv. Eme, akademik dr. Jože Krašovec, ki je za svoje znanstveno in dolgoletno delo na področju proučevanja Svetega pisma iz rok škofa Maksimiljana prejel odličje sv. Cirila in Metoda. Generalni vikar g. Rok Metličar je še posebej pozdravil jubilan-te in jih s citati iz homilije na njihovem posvečenju spomnil na trenutke, ko so po polaganju škofovih rok postali duhovniki. Zbrane je pozdravil tudi župan občine Podčetrtek gospod Peter Misja. Po končani sveti maši so se duhovniki sproščeno družili na pikniku, za katerega so poskrbeli gostoljubni patri minoriti iz olimskega samostana in njihovi župnijski sodelavci. Ugotavljali so, da tudi duhovniki in redovniki v teh težkih časih še kako potrebujejo druženje, pogovor in srečanja. Ob koncu druženja so se nekateri ustavili še v Gostišču Amon, kjer so pokusili izbrana vina domačega vinorodnega okoliša. Tudi naš p. Janez Žurman je letošnji zlatomašnik in prav on je bil v olimski župniji med prvimi, ki so se začeli strokovno ukvarjati z zdravilnimi zelišči. 29. junija je obhajal svoj jubilej na Ptujju. Iz našega samostana se je slavljencu pri bogoslužju pridružil tudi p. Jože Lampret.

Poletni meseci so tudi za nas, ki živimo v tem slavnem romarskem kraju, polni doživetij. Veliko je skupin, ki želijo v duhovni zbranosti in miru preživeti nekaj dni v poglobljenem stiku z Bogom. Prihajajo pa tudi posamezniki, ki jih v osebem pogovoru usmerja in vodi na pot vere in duhovne poglobitve p. Ernest. Včasih tudi mi odidemo kam drugam, a le službeno. Tako sva s p. Ernestom v prvih dneh julija obiskala našega prijatelja in sošolca g. Jožeta Milčinoviča, župnika v Kočevski Reki, in v Primožih nabavila dober gozdni med pri družini Begič. Nabrala sva tudi nekaj zdravilnih rožic v neokrnjeni naravi. Pri vračanju v Olimje sva se ustavila tudi v Žužemberku pri restavradorju Mihi Leganu, da bi si ogledala, kako napreduje obnova tabernaklja iz naše cerkve Device Marije na Pesku. Olimje živi z romarji in turisti, še posebej v vročih

poletnih mesecih ga spoznavajo nomadi današnjega časa. Že več kot 30 let tu živimo tudi patri minoriti. To majhno vasico danes pozna ves svet. Sredi te vasi stoji starodavni grad s čudovito baročno cerkvijo in pred njim se razteza nenavaden vrt, sestavljen iz samih zdravilnih rastlin. V zahodnem delu grajskega stolpa pa najdete eno najlepših starih lekarn v Evropi. A to še ni vse. Ta vasica nam je dala tudi dva svetilnika in vzornika tudi za naš čas. To sta kneginja sv. Ema in bl. škof Anton Martin Slomšek. Oba sta nekaj svojih mladostnih let preživela v tem prečudovitem kraju. Iz lepote narave sta spoznavala še večjo lepoto, to je svojega Stvarnika, ki jima je podaril zemeljsko in nebeško srečo.

Na Krištofovo nedeljo smo pri vseh mašah blagoslovili prevozna sredstva, ki so v današnjem času za mnoge posameznike in družine neobhodno potrebna. Tako je p. Ernest po sveti maši v Olimju blagoslovil vozila v naši župniji, p. Danijel pa v župnijah Podčetrtek in Polje ob Sotli. Ljudje radi darujejo Bogu za svojo varnost in življenja svojih bližnjih. Avgust je mesec, ko mnogi duhovniki in redovniki zamenjajo svoj dosedanji službeni kraj z novim. Lahko pa se zamenja le služba in tako se je zgodilo 1. avgusta tudi v Olimju. P. Ernest ostaja gvardijan, a je odložil službo župnika moderatorja in postal duhovni pomočnik dosedanjemu kaplanu p. Danijelu Golavšku. Ta je postal župnijski upravitelj vseh treh župnij. V naših župnijah je prišlo še do ene spremembe. Namesto župnije Polje ob Sotli smo dobili v soupravo slavno župnijo sv. Eme, ki jo je dolga leta vodil g. Franc Strašek, ki je moral zaradi bolezni oditi v Dom sv. Jožefa nad Celjem. Tako je dekan g. Damjan Ratajc obiskal tudi naš samostan in kot novega župnijskega upravitelja naših treh župnij umestil p. Danijela Golavška. Eno prvih sprememb že čutimo in vidimo. Prvič bodo v olimski cerkvi stregle pri oltarju poleg fantov tudi deklice. P. Danijel je za naša tiskana župnijska oznanila ob začetku svoje nove službe napisal tudi uvodnik in v njem spodbudil farane vseh treh župnij k dejavnemu sodelovanju. Najlepše doživetje je naša baročna cerkev, ki je biser Olimja. Patri smo se

odločili, da jo pred največjim praznikom še polepšajo. Zato smo poklicali gospo Jasno, restavratorko iz Celja, ki nam je obnovila poškodovane freske v prezbiteriju. Vлага jih neusmiljeno uničuje, čeprav smo pred leti uredili okrog cerkve tudi drenažo.

Vsako leto se 15. avgusta razveselimo praznika naše župnijske zavetnice. Tudi letos je ob somaševanju domačih patrov slovesnost vodil upokojeni mariborski škof dr. Marjan Turnšek. Ljudje so pobožno in zbrano sledili sv. maši v cerkvi in na cerkvenem dvorišču ter skrbno prisluhnili nadškofovi pridigi. Nadškof je na koncu podelil vsem vernikom blagoslov, nato smo zapeli litanije Matere Božje, vsem navzočim smo podelili posebno Marijino podobico, ki smo jo natisnili prav za to slovesnost in je pričala o vernosti in zvestobi slovenskega naroda Mariji, naši kraljici in pomočnici v vseh stiskah in nadlogah. Skupaj smo se ji posvetili kot njej ljubljeno ljudstvo.

Že pred praznikom Marijinega vnebovzetja je restavrador Boštjan Černe iz Polja pri Ljubljani pripeljal za podružnično cerkev sv. Križa čudovito obnovljene Janečkove orgle. Teden po velikem praznovanju Marijinega vnebovzetja smo začeli s prenovo našega parketa tako v lepi obednici kot na hodniku pred staro pisarno. Te dni je parket že zbrusen, kot da bi ga pravkar dobili iz trgovine. P. Danijel je po 15. avgustu odpeljal na morje v naš samostan v Piranu 15 mladih, ki so pomagali pri pripravi oratorija, ki se ga je udeleževalo okrog 55

otrok.

Sredi avgusta nas je obiskal pranečak duhovnika Jakliča, ki je bil med drugo svetovno vojno župnik v treh župnijah, istih, kot jih imajo patri tudi danes. Ogledal si je našo kroniko in druge župnijske knjige, kjer je podpis njegovega prastrica. Prinesel je tudi nekaj fotokopij o delovanju tega slovensko-nemškega duhovnika med nami v času okupacije. Vstopili smo v prvi mesec jeseni, ki pomeni tudi začetek novega šolskega in veroučnega leta. Tudi naši patri, ki sedaj skrbijo za duhovni blagor ljudi v treh župnijah, so vzeli september zelo resno, nič več počitniško. Treba je narediti načrt za pastoralno delo v jeseni. Obelodanili so ga v septembrskih tiskanih župnijskih oznanilih.

Prav za začetek novega veroučnega leta smo dobili nazaj obnovljen tabernakelj za pokopališko cerkev Device Marije na Pesku, kjer imamo enkrat mesečno sv. mašo za družine z majhnimi otroki. Obnovo smo zaupali restavratorju g. Leganu iz Žužemberka.

Za popestritev meseca so poskrbeli tudi naši gostje iz Rima, člani generalnega definitorija, ki so v prvem tednu novega meseca prišli v Olimje na svoje redno srečanje. Tako so skupaj z generalnim ministrom minoritskega reda p. Carlosom Trovarellijem v nedeljo, 4. septembra, somaševali v naši župnijski cerkvi Marijinega vnebovzvetja v Olimju. Domači verniki so skupaj z romarji in turisti, ki so v naših termah na oddihu, z veseljem prisluhnili pridigi p. generala, ki jo je prevajal p. Igor Salmič, ki v kuriji zastopa minoritske samostane Srednje Evrope.

Septembrski mesec je rezerviran tudi za duhovne vaje naših bratov, ki so se letos spet zbrali v Olimju, saj je naš romarski dom namenjen prav takšnim srečanjem. Letos jih je vodil p. Igor Salmič. Iz našega samostana sta se jih udeležila p. Danijel in p. Ernest. Prihaja jesen in vsem želimo predvsem veliko duhovnih sadov.

p. Jože Lampret in sobratje

Minoritski samostan sv. Maksimilijana Kolbeja

Utrip življenja v minoritski provinci je letos podoben preseljevanju narodov. Iz našega samostana v Ljubljani sta bili izstreljeni dve puščici, ena na vzhod, druga na zahod. Nazaj pa sta prav tako prileteli dve, in to z istega loka in seveda najlepšega kraja, Ptujске Gore. Tu in tam kdo vpraša, kako je, če smo se že navadili. »Se privajamo,« odgovorim. In vse kaže, da bo ta proces privajanja pri nas tokrat podaljšan ... V žargonu JLA smo temu rekli: »Vse gre v vojni rok.«

Prvi dnevi nove skupnosti so bili po svoje pestri. Bolj kot privajanju na okolje ter drug na drugega smo se posvečali gostom. Nenajavljeni (oz. zadnji trenutek) so se pojavili skavti iz Nemčije; napovedana pa je bila večja skupina kolesarjev iz Bratislave, ki so potovali v Rim, in sicer v organizaciji naših bratov minoritov. Za razliko od skavtov, ki

so naslednjo noč dobesedno izginili (brez srečno, hvala), je bilo s kolesarji pravo doživetje. Kot »naše ljudi« smo jih počastili z udobno namestitvijo v sobe samostana in ponoviciata, za kar so bili neizmerno hvaležni. Najbolj se jim je posvetil gvardijan p. Vito, ki je isti dan kot gostje prišel na dopust z misije na Slovaškem. Seveda je bil njegov tokratni dopust kar delaven – začetek nove samostanske skupnosti.

Pred njegovim odhodom nazaj na misijo smo 22. avgusta gostili sobrate redovnike in duhovnike naše bližnje okolice. Obednica se je dodobra napolnila, tem bolj, ker so iz kuhinje prihajale dobrote in seveda vedrina gorske kuharice Magde. V imenu gostov je frančiškan p. Edi Kovač v knjigo vtisov zapisal: »Kakšno veselje je, če bratje skupaj prebivajo,« poje psalmist; mi pa dodajamo, da je veselje še večje, če skupaj nazdravljajo in hvalijo minoritsko gostoljubje. Bog daj skupnosti sv. Maksimilijana Kolbeja, da bi še vrsto let z mladimi in starimi sobrati častili dobrega Boga.

Zadnji teden v avgustu je v župniji potekal oratorij. Skrbno pripravljen in izveden je dajal vtis prisrčne dobrodošlice in pripravljenosti za sodelovanje. Posebna dobrodošlica pa je bilo odkritje cerkvene

strehe na slemenu ob močnem neurju 18. avgusta. Bogu hvala za mojstre, krovce, ki so se hitro odzvali in že čez nekaj dni prišli popraviti škodo. Hkrati so pregledali celotno streho in popravili še nekatera druga mesta.

Primopredaje, instalacije idr. smo dobro prestali in nadaljuje se vsakdanje življenje, prepleteno z izzivi in presenečenji. Ob tem pa seveda pogled proti Štajerski, ki je najlepša stvar na Kranjskem, kakor nam je nekoč dejal prof. Jože Krašovec.

Vsem bratom v provinci in drugim, ki prebirate Sporočila, želimo zdravja, Božjega blagoslova in priprošnje svetnikov.

Ljubljanski bratje

Minoritski samostan sv. Antona Padovanskega

Kot pisec prispevka vas pozdravlja novinec v samostanu. Če ga ne poznate, se vam predstavlja. To je br. Janez, od prvega avgusta letošnjega leta Panoniensis. Ni bila plima v Piranu niti jugo ali tramontana, ki so ga prestavili iz Jadrana v izsušeno Panonsko morje. Bila je pokorščina provincialnemu ministru, ki je vzrok za to preselitev.

Kot novinec bom za nazaj pisal to, kar so mi povedali. To bo bolj telegrafsko poročanje brez čustvenega naboja. Kot prvi dogodek je v koledarju zapisan oratorij, ki je bil od 11. do 15. julija. Moral je biti pravi živzav na dvorišču, saj se je tu vrtelo 165 otrok in 42 animatorjev. Pravijo, da je bilo vzdušje čudovito in da so bili tudi animatorji s srcem pri stvari.

Naslednji dogodek je prihod našega rimskega študenta, p. Tončka, ki se je tu zadržal in tudi pridno pomagal – vključno z veliko mašo. Nato ga je p. Andrej odpeljal v Zagreb na letalo, ker je odpotoval v Turčijo k našemu bratu Martinu, izmirskemu nadškofu. Morda je šel tja, da mu kaj pove glede bogoslužja, ali pa mu je šel delat družbo in se razgledat po tistih krajih. Turniško svetišče je 21. julija obiskala Vera in luč. Udeleženci so bili iz cele Slovenije.

Tako se prevesimo v čas, ko je »ta novi« že bil tu. Ko je p. Slavko Stermšek v mojem spremstvu moje »pripeljal na dvorišče samostana uboštvo«, si

je gvardijan moral premisliti. Rekel si je, da vsega tega ne bo spravil v sobo v prvem nadstropju, zato me je poslal na vrh, v mansardo, kjer je dvojna soba. Spalnica je urejena, le delovna soba še čaka mizarja, da jo opremi. To se bo zgodilo prihodnji mesec, tako da še vedno živim iz škatel.

Kar hitro po prvem se je začelo romarsko vzdušje. Tedenska duhovna priprava na sam praznik Marijinega vnebohoda; 12. avgust je za turniško župnijo namreč dan celodnevnega češčenja. Za pridigarja ob sklepu slovesnosti je bil naprošen kar »ta novi«. Tako smo se prevesili v samo praznovanje Marijinega vnebovzetja. Najbolj živo se začne na predvečer ob 18. uri. Cerkev se začne polniti in tudi pritisk na spovednice postaja vedno večji. Potem prihajajo skupine iz okoliških župnij in se vrstijo maše vse do vključno polnoči. Večino dogajanja sem doživel iz spovednice. Na sam praznik se je začel romarski utrip že ob peti uri zjutraj, ko je bilo treba iti v spovednico. Glavno mašo je seveda vodil naš püšpek (škof). Romarski utrip se je končal z večerno mašo ob 19. uri. Vse maše so bile lepo obiskane. Če bi sešteli spovedi vseh spovednikov (dopoldan na praznik nas je spovedovalo veliko), bi bilo lepo število. Jaz sem jih imel okoli 200.

Marija je naju s p. Tonijem obdarila z dopustom. Že drugi in tretji dan sva bila pozitivna. Mlajši, p. Toni, je gospo korono premagal v enem tednu. Malo manj mlad pa je potreboval kar šestnajst dni in je eno noč prebil celo v murskosoboški bolnišnici. Po pregledih so bili rezultati tako dobri, da je lahko šel zjutraj domov. P. Toni, ki je bil pozitiven, je bil lahko njegov šofer. Sedaj pa je že lep čas zaprt kovidni oddelek v Turnišču, v ulici Štefana Kovača 14. Išcite si drugega.

V Turnišču smo imeli v avgustu tudi kar veliko porok, in to domačih. Doživel sem pastoralni dan murskosoboške škofije. Upam, da ne bodo vsi ti dnevi po vsebini in slogu takšni. 30. avgusta so menjali vsa okna v hiši z veroučnimi učilnicami. Prišli so zjutraj in odšli zvečer ter s tem delo zaključili. Tudi v naši hiši čakamo menjavo oken. Upamo, da se bo to zgodilo pred zimo, saj so nekatera okna v zelo slabem stanju.

Sedaj pa le še vsem, ki boste prebirali naša sporočila, lep Frančiškov pozdrav: Gospod naj vam da svoj mir.

br. Janez Panoniensis

IZ NAŠIH MISIJONOV

Kazahstan

Dragi bratje in vsi, ki prebirate te vrstice!

Pred praznikom apostolov Petra in Pavla smo bili na kustodialnem kapitlju v Rusiji. Še sreča, da ni bilo velikih problemov z vizami in vstopom v državo. Za duhovne vaje bomo verjetno ostali kar v Kazahstanu, ker so se pogoji za turistično vizo spremenili. Velikih sprememb po kapitlju ni, pri nas je vse ostalo po starem. Še posebej sedaj, v teh nemirnih časih v Rusiji in Ukrajini.

Po prihodu domov smo praznovali Pawlov god in rojstni dan ter se ob tem poslovili od njega, ker je odšel na počitnice. Roberto se je pogreznil nazaj v delo v glasbeni šoli, jaz pa sem se z mladino začel pripravljati na oratorij in prihod prostovoljcev iz Slovenije. V tem času smo s pomočjo MIVE Slovenija zamenjali kombi, s tem da starega še nismo prodali, ker smo ga poleti potrebovali za prevoz. Čakali smo tudi prihod papeža Frančiška, kjer sta bila oba kombija zapisana za potrebe prevozov. V teh dneh se bomo počasi poslovili od starega kombija. Za oratorij smo izbrali film Enkanto in temo »Nismo idealni, a originalni«. Pri organizaciji so se nam pridružili prostovoljci iz Slovenije. Tokrat ne študentje, ampak dijaki iz škofijske gimnazije v Mariboru, spremljala pa sta jih Brina Smovnik in Gregor Bregar iz škofijske gimnazije v Ljubljani. Vsega skupaj 12 prekrasnih ljudi, ki so delili z nami svoj prosti čas. Tokrat so se pridružili tudi srečanju za mlade v Ozornoju, ki se organizira za praznik Marijinega vnebovzvetja. Ne samo da so sodelovali na oratoriju pri nas, uredili so okolico cerkve in pospravili igrišče za otroke, ki bo kmalu dobilo nova igrala. Po poti na sever smo se ustavili v eni od župnij in izvedli minioratorij, v Ozornoju pa pomagali pripraviti vse za sprejem 200 mladih, redovnih sester in duhovnikov. Potem smo si vzeli dva prosta dneva in v Borovoju plavali v jezeru in jzdili konje. Po srečanju mladih smo se zadnji dan pred letom in vrnitvijo v Slovenijo vrnili domov. Zadnji večer smo pripravili slovo in povabili vse, ki so sodelovali z njimi, in jim dali darila v zahvalo.

Seveda jih nismo pozabili na večerji nahraniti s tradicionalno hrano.

Potem pa smo večino časa posvetili pripravam na obisk papeža. Na praktično celem srečanju za redovnice in duhovnike (v avgustu) so škofje in organizatorji govorili, kako bo potekal obisk. Na žalost je odpadlo mnogo pomembnih tem, ki se jih običajno dotaknemo na tem srečanju.

Pred obiskom papeža je k nam priletel naš kustos br. Dariusz. Na žalost naš generalni minister ni uspel priti k nam, a je obljubil, da nas kmalu obišče. Prav tako nam je na kapitlju obljubil pomoč pri iskanju gradbinca, ki bi lahko pomagal nadzirati gradnjo samostana, ki se bo začela (upamo) spomladi. Nekaj zamude je zaradi kovida in zaradi sprememb v načrtih, saj se je zgradba zmanjšala za deset metrov. K nam pa se je vrnila skupina ENI, ki

bo podarila sončne celice in inštalacijo za elektriko, in sicer kot darilo papežu ob obisku. Zaradi vidne utrujenosti in polnega programa projekta nismo uspeli pokazati papežu.

Direktor službe za informacije pri škofovski konferenci je prosil, da »posodimo« br. Pawla v času papeževega obiska, da bi pomagal pri delu z novinarji. Jaz sem tam pomagal pri prevozu novinarjev iz Vatikana in njihovih varnostnikov. Med prevozom varnostnikov na letališče me je direktor informativne službe prosil, da grem v televizijski studio in se smehljam v kamero, ker nihče ni bil prost, da bi se pojavil tam, ker so bili na letališču. Tam sem doživel majhen šok; vsi ostali povabljeni so v 45-minutno oddajo namreč prišli s papirji in odgovori za debato. Na srečo so bili vsi zelo pozitivni do Cerkve in papeža ter srečanja verskih voditeljev, tako da ni bilo pretežko preživeti z njimi. Sama maša in srečanje s papežem naslednji dan sta bila tako duhovno bogata, da ju še nisem uspel predelati

in bo potrebnega še nekaj časa in ponovnega branja tekstov, ki so nam bili namenjeni. Papež je pri maši govoril o dveh kačah: eni, ki je strupena, in eni, ki je povzdignjena na križ in daje življenje. Na žalost smo lahko v teh dneh videli eno in drugo v naših vrstah v Kazahstanu. Še zdaj si nismo opomogli od šoka zaradi pomožnega škofa, ki je napadel tako papeža kot srečanje verskih voditeljev v intervjuju, ko pa je bil ob njem (papežu), pa se mu je dobrikal. Po srečanju smo imeli prvi kapitelj v samostanski skupnosti skupaj s kustosom, kjer smo govorili predvsem o službah v našem samostanu in našem dnevnem redu. Štiri dni pozneje pa smo se poslovili še od našega postulanta, ki je odšel na Poljsko v noviciat. Ko boste brali te vrstice, bo že oblečen v habit in se, upamo, pripravljaj na prve obljube naslednje leto.

Obilo Božjega blagoslova iz Kazahstana!

br. Miha in sobratje

ODMEVI

Turški jezik bo povezal različne kulture v pisani turški Cerkvi

Nedaleč od starogrškega Efeza v Turčiji stoji Meryem Ana evi, Marijina hiša. Majhna cerkev, a pomembna, je edino Marijino svetišče za vse katoliške Cerkve v Turčiji. Tja poleg kristjanov, ki živijo v Turčiji, romajo verniki z vseh koncev sveta, tudi turisti, ki se pripeljejo z letovišč ob turški obali. Na veliki šmaren somaševanje vodi nadškof in metropolit ter predsednik Turške škofovske konference Martin Kmetec. Slovenec, misijonar, minorit, poliglot, prevajalec in poznavalec islama v Turčiji.

KATJA GLEŠČIČ

Marijino svetišče je bilo zgrajeno v 19. stoletju, po videnju redovnice Anne Catherine Emmerich, razloži **Martin Kmetec**. Na tem mestu naj bi živel Jezusova mati in tu naj bi se torej zgodilo Marijino vnebovzetje po katoliškem verovanju. "Najprej pripravimo blagoslov grozdja, to je stara tradicija, ki pomeni zahvalo za prve sadove, sledi slovesna maša na prostem, med oljkami, in vzdušje je zelo prijetno. Naš svet tu je svet Mediterana, podobno kot pri vas na Primorskem," opiše praznovanje slovenski nadškof na turških tleh, ko nam pred dnevi z nekaj truda le uspe vzpostaviti dovolj dobro video povezavo z Izmirjem, kjer je sedež smirnske škofije.

Najbrž niti med verniki v Sloveniji ni širše znano, da je na tako visokem mestu v katoliški cerkvi slovenski nadškof, v državi, v kateri je 99 odstotkov prebivalcev muslimanov. Papež **Francišek** ga je za nadškofa imenoval 8. decembra 2020, pred letom dni pa so ga izvolili tudi za predsednika Turške škofovske konference.

Nadškof Martin Kmetec

V Turčiji je nekaj manj kot 100.000 kristjanov, od tega 30.000 katoličanov

"Turška škofovska konferenca je zelo majhna, samo šest škofov nas je. A imam veliko dela, saj je treba vzdrževati stike tako z Vatikanom kot različnimi kongregacijami, posebej zdaj v času sinode. Poleg tega pa je zahtevna tudi koordinacija drugih srečanj, pomembnih za našo Cerkev. Vselej se namreč trudimo, da bi ljudje razumeli našo vlogo v Turčiji, in skušamo iskati rešitve za probleme, ki jih ima Cerkev v Turčiji," pravi.

Martin Kmetec vodi škofovsko konferenco, ki jo sestavljajo tri škofije latinskega obreda in tri škofije vzhodnega obreda. Med katoličane vzhodnega obreda sodijo Kaldejci, širokatoličani in armenski kato-

ličani. Sicer pa je vseh kristjanov v Turčiji nekaj manj kot 100.000, od tega je katoličanov 30.000. "V moji škofiji jih je približno 5000," pove nadškof.

"Biti kristjan v Turčiji seveda vedno pomeni pripadati manjšini. Kristjani smo res kapljica vode v morju," ugotavlja. Med verniki so tako Turki, ki so uspeli v poslovnem življenju, a tudi drugi z velikimi ekonomskimi težavami, brezposelni. Pomoč Karitasa pa potrebujejo tudi priseljenci.

Veliko je še beguncev iz iraške vojne, ki so kristjani in razseljeni po vsej Turčiji. Zdaj pa je tu tudi množica migrantov zadnjih generacij, Afričanov in Azijcev, ki po različnih poteh prihajajo v Turčijo.

Med verniki se najdejo tudi Turki, ki so se spreobrili in sprejeli krščanstvo. "V Turčiji je to dovoljeno, zakon ne prepoveduje. Sami nikoli ne izvajamo nikakršnega prozelitizma. Se pa v Turčiji predvsem mlade generacije lahko znajdejo v nekakšnem

praznem prostoru, se v tej družbi in kulturi ne znajdejo več in iščejo odgovor na življenjska vprašanja druge, tudi v krščanstvu. Tako da imamo tudi ljudi, ki v odraslem življenju sprejmejo krst," razloži nadškof Martin Kmetec.

"Pri kristjanu v Turčiji je mogoče vseskozi prisoten občutek, da svoje identitete kristjana raje ne izpostavlja oziroma jo prikriva," priznava. Sam je pred leti že doživel napad skupine mladih skrajnežev na minoritski samostan, a zanj je ta izkušnja pozabljena. "Na svet gledam skozi službo, ki jo imam. Nikoli nisem gradil na negativnih izkušnjah, ker ta ne izraža ne človeške ne družbene resničnosti," poudarja.

Proces teče tudi v nasprotni smeri in gotovo je prisotna tudi skrb za preživetje majhne katoliške skupnosti v muslimanski Turčiji. "Jasno

"Ne moremo, denimo, kupiti nobene nepremičnine na ime cerkve, niti kupiti avtomobila in ga napisati na ime škofije ali posamezne župnije."

MARTIN KMETEC
nadškof

Marijina cerkev v bližini Efeza

je, da asimilacija avtohtonih kristjanov pomeni tudi neke vrste grožnjo za izginotje krščanstva na turških tleh. Po drugi strani pa verjamem, da bo Cerkev tu ostala, saj Cerkev ne pomeni števila, pomembna je navzočnost. Gotovo bo preživela, tudi če bo čisto majhna," je prepričan.

Ne nazadnje je prav na ozemlju današnje Turčije rojena katoliška

Cerkev nima pravnega statusa," izpostavlja Martin Kmetec. To v vsakdanjem življenju privede do čudnih situacij. "Ne moremo, denimo, kupiti nobene nepremičnine na ime cerkve, niti kupiti avtomobila in ga napisati na ime škofije ali posamezne župnije," našteva. Lahko poiščejo koga, ki posodi ime, ali pravno priznano fundacijo, da to opravi v njihovem imenu. "A s tem je Cerkev raztelesena,"

"Biti kristjan v Turčiji seveda vedno pomeni pripadati manjšini. Kristjani smo res kapljica vode v morju."

Cerkev, tu so se zgodili prvi za katoliško vero izjemno pomembni ekumenski koncili. "Smirska cerkev, katoliška in pravoslavna, je ena izmed sedmih Cerkev, omenjena v Janezovem razodetju, in je preživela več kot 2000 let, je pravzaprav edina, ki je še vedno živa. Zato je izjemnega pomena tudi za vesoljno Cerkev," razlaga Martin Kmetec.

Težava je razkropljenost po velikem ozemlju Turčije. Izmirska škofija se razteza na 100.000 kvadratnih kilometrih. "Potrebnih je veliko energije in sredstev, da člane skup-

dodaja. Podobno birokratsko kalvarijo so imeli, ko je bilo treba pridobivati dovoljenja za obnovo cerkva, ki so bile porušene v zadnjem potresu, ki je prizadel Izmir.

Doktorska dizertacija: Kritika islamizma v Turčiji

65-letni nadškof Martin Kmetec prihaja iz Lancove vasi pri Ptujju. Že mlad se je odločil za duhovniški poklic. Vrsto let živi življenje misijonarja, desetletje je preživel v Libanonu, zdaj več kot 20 let v Turčiji, kjer je bil pred imenovanjem za nadškofa

"Pri kristjanu v Turčiji je mogoče vseskozi prisoten občutek, da svoje identitete kristjana raje ne izpostavlja oziroma jo prikriva."

nosti redno obiskujemo in vzdržujemo povezane s središčem škofije," priznava.

Jezik bo skupni imenovalec različnih kultur

Med velikimi izzivi je tudi najti skupni imenovalec različnih kultur, ki jih ima pod svojim okriljem: latinske, vzhodnih obredov, migrantov ... "Ta skupni imenovalec bo turški jezik; liturgija v turščini in svete knjige v turščini. Jezik je zelo pomemben skupni imenovalec. V preteklosti smo premalo poskrbeli za to," poudarja. Martin Kmetec jeziku daje velik pomen. Je polglot, govori turško, arabsko, angleško, italijansko in francosko, ter kot sam pravi, mu trenje jezikovnih orehov prinaša posebno veselje.

Liturgijo danes opravljajo tudi v drugih jezikih, tako v Istanbulu kot v Izmiru v francoščini, angleščini, italijanshčini in turščini. Vzhodne cerkve pa imajo obrede v svojih jezikih. "Smo zelo mednarodna cerkev," se nasmehe.

Največji problem Cerkve kot institucije v Turčiji pa sega že od začetka turške republike 1923. "Še vedno nismo pravno priznani, Katoliška

predstojnik minoritskega samostana v Istanbulu.

Je visoko izobražen, šolal se je tudi v ZDA. Leta 2010 je v doktorski na JUBljanski Teološki fakulteti z dizertacijo Kritika islamizma v Turčiji v mentorjem Dragom Ocvirkom. Martin Kmetec razlaga nastanek islamizma kot reakcijo na krizo znotraj islama, kot reakcijo na slabljenje vloge islamskih držav in Otomanskega imperija v odnosu do zahodnega sveta na koncu 19. stoletja in na začetku 20. stoletja. "Da bi se islamske države, kultura in družba znova postavili na noge, se rodijo različna gibanja, ki jih imenujemo islamizem. Islamizem je bil tako na začetku neke vrste kulturni tok," poudarja.

Ko zahodnemu človeku omeni islamizem, se mu prižgejo rdeče lučke, se ga je treba bati danes? "Zelo težko je vzdrževati ravnotežje zaradi težnje islamizma, da si osvoji politični prostor, da se polasti tudi vzvodov moči v neki državi. Tu nastane problem. Ta gibanja so različno odgovorila na vprašanje, kako priti do oblasti, do obladovanja dela sveta, obladovanja Bližnjega vzhoda - med odgovori sta lahko tudi sila in orožje," razloži.

Od njegove doktorske dizertacije mineva 12 let. In na vprašanje, ali bi

S carigraskim patriarhom Bartolomejem

FOTO: ARHIV MARTINA KMETECA

Molitve v Marijinem svetišču: na tem mestu naj bi živel Jezusova mati Marija in tu naj bi se po katoliškem verovanju zgodilo novebovzetje.

FOTO: ARHIV MARTINA KMETECA

moral danes, po toliko letih, v svoji doktorski dizertaciji že kaj spremeniti, glede na dogajanje v zadnjem desetletju, ki je vplivalo na turško družbo in politiko, od upora v Gezi parku leta 2013, terorističnih napadov, poskusa državnega udara 2016 ..., odkrija: "Mislim, da ne potrebujemo popravka, nakazuje smer, v katero so dogodki dejansko šli."

Tudi nekatere velike spremembe v času Atatürka so bile narejene na silo. A danes v političnih teorijah in - kot poslušam tudi v političnih govorih - večina strank v kemalizmu vidi prihodnost Turčije, čeprav pa je jasno, da ne na povsem enak način kot v času Atatürka," razmišlja minorit.

Turčija postaja vedno močnejši sodelavec evropskih držav na eko-

vedanje naroda in države nekaj naravnega pri turškem človeku," poudarja.

Svarilo pred razpadajo gosposarskih družb

Odnosi med Slovenijo in Turčijo so odlični, državi sta podpisali strateško partnerstvo, turška podjetja so

Dediščina Atatürka je še zelo živa

Turčija je po nastanku republike leta 1923 do preloma tisočletij veljala za pojem sekularne države, kar je dediščina Kemala Atatürka. V zadnjem desetletju pa se s predsednikom Recepom Tayyipom Erdoganom vloga islama v družbi opazno krepi. "Vloga islama se krepi v državnih institucijah, ki skrbijo za religijo, v šolskem sistemu in v medijih. Potem se to odraža tudi v politiki. Seveda ne govorimo v tem kontekstu o islamizmu, ampak o obliki sunitskega islama, ki ga želi država ponovno uvesti v turško družbo. A večji del družbe, mladina, ne gre po tej poti," na kratko povzame Kmetec. Dediščina Atatürka je kljub večji vlogi religije v družbi še vedno živa. "Noben politični sistem, naj bo še tako napreden, ni popoln.

"Vloga islama se krepi v državnih institucijah, ki skrbijo za religijo, v šolskem sistemu in v medijih. Potem se to odraža tudi v politiki. Seveda ne govorimo v tem kontekstu o islamizmu, ampak o obliki sunitskega islama, ki ga želi država ponovno uvesti v turško družbo. A večji del družbe, mladina, ne gre po tej poti."

nomski ravni ter v mednarodni politiki. Se s tem veča tudi samozavest turškega človeka? "Vsekakor se ta samozavest povečuje v tistem delu prebivalstva, ki podpira vlado. Pri preostalih ljudeh se to ne kaže. Pogled na mednarodno vlogo Turčije pri navadnih ljudeh nima tako velikega vpliva. V državi je huda gosposarska kriza, to ljudje zelo občutijo, pa breme migrantov, ki ga nosijo ... Je pa narodni ponos, za-

prisotna pri nas, pri gradnji drugega tira, karavanskega predora in pri vlaganjih v slovenska podjetja, tudi Avtomotive v Kopru. "Turki so zelo bistri in delovni," poudarja. Sicer pa si želi, da bi slovensko gospodarstvo ohranilo svojo samostojnost. "Lahko je vse razdati ali prodati, po drugi strani pa potem to močno vpliva tudi na možnosti odločanja na mednarodnem prizorišču," opozarja Martin Kmetec. •

65-letni nadškof Martin Kmetec prihaja iz Lancove vasi pri Ptujju.

FOTO: ARHIV MARTINA KMETECA

IN NAŠE PRETEKLOSTI

Tokrat nekaj iz življenja p. Božidarja Glavača (1909–1981), kot je zapisano v Zgodovinskem opisu župnije sv. Trojica. Izpustil sem njegove osebne podatke in zapis začel ob njegovem nastopu na Ptujski Gori ter selitvi k Sv. Trojici v Halozah.

»P. Božidar je prišel 1. septembra 1937 na Ptujsko goro in 25. maja 1939 odšel za kaplana k Sv. Trojici v Halozah, kjer je zaradi župnikove (Franc Jazbinšek) bolezni na nogi moral poldrugo leto sam opravljati celotno dušno pastirstvo 'pro bona gratia'. Po aretaciji župnika Jazbinška dne 19. aprila 1941 je še teden dni čakal, kaj bode z njim, dokler ni v petek, 25. aprila 1941, prišel gestapo tudi ponj in ga odpeljal v Ptuj v kapucinski samostan, ki je bil spremenjen v ječo. Tu je ostal do noči 30. aprila, ko je bil s kamionom ponoči z drugimi 30 duhovniki prepeljan na Hrvaško. Tisto noč je stal trikrat pred strojnicami v prepričanju, da je prišla njegova zadnja ura.

Na Hrvaškem so ga njegovi redovni predstojniki 11. maja 1941 poslali najprej za duhovnega pomočnika v Podravsko Moslavino, kjer je ostal do 6. oktobra 1941, potem pa preko Vinkovcev, Djakova in Zagreba prišel 15. decembra 1941 v Pregrado za kaplana k dekanu Pavlu Kranjčiču, a le za kratek čas. Sprevidel je, da v N. D. H. (nezakonsko dete Hitlera) ne bo šlo, zato se je odločil oditi v Italijo z izgovorom, da gre naprej študirat. Kmalu je dobil potrebno dovoljenje (vizum), se 19. januarja 1942 odpeljal v Rim in že 21. januarja 1942 zagledal večno mesto. Tam je ostal v internacionalnem minoritskem kolegiju Sv. Teodora do 8. junija 1942, ko so ga predstojniki zaradi bližajoče se vročine poslali v Assisi, kjer je potem ob grobu sv. Frančiška Serafinskega živel do 5. oktobra 1944. Tedaj sta ga dvignila od tam major Koljenšič in profesor Klinc, ki sta prišla tje in mu pripovedovala o 8.000 ranjencih, ki v Bariju umirajo brez duhovnika, ker ni nobenega blizu. Zopet se je podal v Rim in zaprosil svojega generalnega predstojnika, da bi smel iti pastirovat v Bari, kar mu

je ta radevolje dovolil, tedanji odpravnik poslov v Vatikanu, poznejši nadškof milanski msgr. Montini pa mu je oskrbel jurisdikcijo za barsko in vse sosednje škofije. Ko je v Bariju dočkal zlom nemške vojske, so mu svetovali, naj gre v Jugoslavijo in na sam dan osvoboditve Beograda je z angleško ladjo došel na otok Vis.

Iz Visa ga je pot peljala v Split in naprej v Šibenik, kjer je bila tedaj vlada ZAVNOH-a. Tu je minister msgr. Svetožar Rittig njega in poznejšega leskovškega župnika Janka Petana sprejel za svoja pomočnika. Kot tak je od komandanta IX. korpusa dobil posebno dovoljenje, da se sme na vsem osvobojenem ozemlju prosto gibati in povsod vršiti verske obrede, zlasti deliti sv. zakramente. Šel je tedaj po bolnicah in zasebnih hišah nuditi ranjencem možnost, da opravijo svojo velikonočno dolžnost, in menda jih ni našel niti deset, ki bi se ne hoteli spovedati. V Petrovo mrežo se je tu ujelo mnogo tudi največjih rib. Pravoslavci so zavidali katoličane govoreč: 'Evo ti katoličkog popa on ti ide uz najveću opasnost za svojima, a ne, da se

bori, nego da ih vjersko pomaže!' Celo muslimani so se želeli spovedati. Bilo je tudi več prvih sv. obhajil med starejšimi vojaki. 'Menda v življenju nisem nikoli s takim uspehom in tako lepo delil sv. zakramentov in to ravno tistim, ki so bili najbolj potrebni in jih sprejemali z živo vero!' je zapisal ob spominu na vse to po dvanajstih letih. Iz Hvara je nato napravil 'majhen ovinek' čez Dubrovnik, Črno goro, Albanijo, Kosovsko Metohijo, Skoplje in Beograd ter se končno 25. maja 1945 znašel v Zagrebu, kjer so ga sobratje strme gledali, ko se je pojil med njimi in jim opisoval svojo odisejado. Na praznik Presv. Rešnjega Telesa dne 31. maja 1945 je bil že v Mariboru in v Ptuj, kjer je lahko gledal strašne posledice vojne vihre.

Po osvoboditvi so ga predstojniki najprej poslali na Barje pri Ljubljani, od koder je 22. julija 1945 prišel zopet v Ptuj, uredil porušeni ptujski samostan kot samostanski ekonom in (po šematizmu od 18. avgusta 1945) ostal v Ptuj, kot kaplan, dokler

ga predstojniki 14. decembra 1948 niso poslali v Srem, v Petrovaradin, kjer so tedaj kar štiri župnije ostale brez duhovnika (ker so jih zaprli), in je 21. decembra 1948 prevzel upravo župnij Petrovaradin, Kamenica, Čerević in Beočin na Donavi, najprej kot duhovni pomočnik in pozneje kot župni upravitelj. Po treh letih dela in truda se je z lepimi spomini na ljudi in kraje vrnil zopet v Slovenijo, kjer so ga predstojniki dne 1. septembra 1951 poslali za župnika k sv. Trojici v Haloze, da uredi to redovno župnijo, izpraznjeno po smrti župnega upravitelja Franca Jazbinška.

Naloga ni bila lahka, niti prijetna. Njegov neposredni prednik, bivši večletni trojiški kaplan Jožef Klemenc, se mu je le z nevoljo umaknil, ob odhodu je s prižnice rekel ljudem, da kdor bo prišel za njim, ne bo imel miru, svoje pohištvo je iz kaplanije umaknil šele 10. decembra 1951, ker je pač upal, da se še vrne k Sv. Trojici. Župnišče je bilo vse zapuščeno, vrata brez ključev, okna brez dvojnih šip, njih dobra tretjina zabita z deskami, streha skrajno slaba, strešna opeka podložena z deščicami in s steklom, na podstrešju vse polno posode, ki naj bi ob dežju lovila vodene curke. – V župnišču je še neomajno gospodovala sestra pokojnega g. župnika, ki je imela zasedeno pisarno, spalnico, škofovo sobo in obednico, novemu župniku, ki se je pripeljal sam s kolesom, pa odkazala sobo, v katero se je šlo skozi obednico. – Cele tri mesece je živel brez lastnega gospodinjstva, jedel, kjer in kar je slučajno nanoslo. Od doma so mu hodili domači pomagat, mu posodili kravo, pobelili župnišče itd. – In stari dolgovi so rasli kakor gobe po dežju! Zvonovi v Podlehniku in pri Sv. Duhu, ki jih je g. Klemenc naročil in zanje pobral denar, so bili še na dolgu. Sledile so tožbe, rubežni zvonov, zasliševanje od strani oblasti, dokler ni z brezprimerno požrtvovalnostjo župljanov, ki so dvakrat plačali iste zvonove, bil dolg vendarle poravnat. Polagoma je šlo na bolje. Bivša gospodinja se je užaljena umaknila v staro kuhinjo in sobico poleg nje. Župnišče se je zasteklilo. V hlev je prišla

lastna krava, za njo svinje in kokoši. Vinograd in sadovnjak sta obrodila, kar je le bilo mogoče, se je spravilo v denar in počasi se je dalo živeti. Drugo jesen so se na novo prekrile vse strehe na župnišču in vseh gospodarskih poslopih.

Težav ni manjkalo niti v cerkvi in šoli. Mladina, dolga leta brez rednega verskega pouka, je bila zanemarjena in nevedna v verskih rečeh. V cerkvi je novi župnik vpeljal zopet pobožnost prvih petkov. S petimi obhajanci je začel, 50 jih je bilo ob odhodu po treh letih. Eno ga je zlasti dvigalo in krepilo: zvestoba in neomajna privrženost ljudi, kot je ni našel nikjer drugje. Toda bil je sam in – vae soli! Dne 2. avgusta 1952 je prišla tudi pomoč v osebi p. Jozafata Jagodiča, ki se je po 5 letih vrnil iz zapora. Še ni smel vršiti službe, a je bil vendar v veliko pomoč še prej, kot je julija 1955 lahko začel delati v vsem obsegu tudi on.

Odslej bi šlo lažje. Toda bivša gospodinja je prišla še z enim starim računom, 30.000.- din je zahtevala za obdelovanje posestva. Ko je pri Sv. Trojici poplačal že vse mogoče dolgove, je priznal tudi tega, ali izstavil obenem protiračun za vse, kar je ta oseba v župnišču gratis uživala od 1. aprila 1951 dotlej. Predstojniki pa niso hoteli prepira in so mu naročili, naj plača še to, če ne, mora – proč. Odgovoril je: 'Rajši grem!' in 17. avgusta 1954 se vrnil v ptujski samostan ter prevzel oskrbo Dornave, kjer je duhovno in materijalno vse lepo uspevalo. Pa Previdnost božja je odločila drugače. Po tragični smrti predestiniranega upravitelja Ptujске gore p. Gaudencija Goloba (+ 2. avgusta 1956) je izbira merodajnih proti volji provincijala, ki je dobesedno napisal: 'Što se mene tiče, on (P. Božidar) ne bi nikada došao na Ptujsku goru. Ali kad želi i pristaje biskup i kad pristaju tamošnja braća u Sloveniji, pro bono pacis popuštam,' padla na P. Božidarja. Inštaliran v Ptuj dne 12. novembra 1956 po stolnem kanoniku dr. Alojziju Ostrcu se je 20. novembra 1956 stalno naselil na Ptujski gori, ki jo je naslednji dan zapustil dolgoletni (od 5. septembra 1937) zaslužni njen varuh P. Konstantin Ocepek in odšel v Piran, kjer ga je že več mesecev čakala tamošnja mestna župnijska cerkev. S svojo korektnostjo na vse strani je na Ptujski gori p. Božidar uspel, da se je to največje gotsko svetišče na Štajerskem dne 15. maja 1957 zopet predalo svojemu namenu, kateremu je bilo odtegnjeno blizu šest let od 15. avgusta 1951, in s svojim župnikom služi v čast božjo in slavo Marijino.«

Pripravil: p. Marjan Vogrin